

ŠKRABOPIS

zpravodaj Spolku přátel krásného slova

1-2/2012

Báseň je otázkou momentu,

*říká spisovatelka a herečka
Zdeňka Žádníková*

Z obsahu vybíráme:

*Rozhovor
se Zdeňkou
Žádníkovou
str. 3*

*Reportáž
ze Slam poetry
v Hradci Králové
str. 5*

*Literární servery
pro začínající
autory
str. 8*

ŠKRABOPIS

Vydává

Spolek přátel krásného slova

Náhon 105

500 09 Hradec Králové

IČ: 26622203

Vychází 4 x ročně jako e-zin.

Ev. číslo MK CR E 20442

Toto číslo vyšlo 31. 5. 2012

Redakce:

Zuzana Hloušková

e-mail: skrabak@email.cz

Redakční rada:

Zuzana Hloušková, Lukáš Vaníček

Tomáš Koloc

Sazba a korektury:

Jaroslav Svoboda

Obálka:

Jaroslav Svoboda s využitím

ilustrace Ivo Chvátilla

(Ve znamení motýla)

Ilustrace:

Jaroslav Svoboda (s. 4, 6)

Fotografie:

Alexandr Martsynyuk (s. 5),

archiv SPKS (s. 2, 7),

Z. Žádníková (s. 3)

Časopis vychází s podporou
Města Hradec Králové

EDITORIAL

Milí čtenáři,

opět přicházíme s porcí amatérské literatury, tentokrát okořeněnou různými příchutěmi poezie. Jednu nabízí reportáž ze soutěžního klání ve slam poezie, jinou lahůdkou je nová sbírka našeho člena Kamila Prince. K poezii se částečně váže i rozhovor se známou herečkou a hradeckou rodačkou Zdeňkou Žádníkovou Volencovou.

Poezii se věnuje také jedna ze Škrabodílen, která zahájila v březnu svou činnost. Možná, že Vám nápad učit psát poezii zní téměř jako protimluv, vždyť právě tato tvůrčí činnost by měla být maximálně svobodná a nespoutaná. Poezii dnes čte už jen velmi málo lidí. Jeden známý bonmot říká, že chce-li nakladatel vydat sbírku básní, musí napřed vydat nejméně tři kuchařky. Přesto věříme, že má smysl vyvíjet činnost, která může poezii učinit zajímavou a přitažlivou i v dnešní době a v její tvorbě posunout naše frekventanty dále.

Zuzana Hloušková

STRÍPKY ZE ŽIVOTA SPKS

Literární úterky

Od letošního roku začaly fungovat tzv. Literární úterky, které organizuje naše členka Zuzana Hloušková. Jsou určeny všem, kdo mají chuť si o něčem popovídat, třeba o vlastní tvorbě nebo o čemkoliv jiném, zajímavé knížce, zážitku, dění kolem nás... Povídání probíhá v co nejpříjemnějším prostředí, které stav místnosti dovolí (je to kancelář), k dispozici voňavý čaj a sušenky, nebo víno a drobné pohoštění (resp. co kdo přinese) pro všechny. Skladba účastníků se vždy proměňuje podle toho, kdo zrovna přijde. Scházíme se vždy první úterý v měsíci v podvečer, program tvoří obvykle autorské čtení z nové tvorby některého ze členů spolku a povídání o některém z renomovaných autorů na základě ukázky, kterou vybere hlavní organizátorka večerů sama, nebo na základě doporučení účastníků. Svou tvorbu tak už představili Barbora Celá, Pavel Pešát, Vašek Eder, Lukáš Vaníček a Honza Hloušek. Pozornost byla věnována nejen autorům jako Lubomír Macháček, Iva Hercíková a Jan Balabán, ale i tématům ne čistě literárním (jazykověda, estetika). K účasti jsou zváni vedle řádných členů spolku i všichni další zájemci, kteří mohou informace o termínech a programu nalézt na našich webovkách.

Škrabodílny opět zahájeny

Letošní Škrabodílny navazují na loňský úspěšný ročník. Na základě získaných zkušeností byla mírně upravena pravidla. Jednou ze zásadnějších změn je jiné žánrové rozdělení dílen, z původních čtyř označených A (Fantazijní próza), B (Každodenní próza), C (Poezie) a D (Publicistika), která byla převzata z tradice předchůdkyně dílen, literární

soutěže O Cenu Hradeckého Škrabáka, vznikly letos dílny jen tři: PR (Próza), PO (Poezie) a PU (Publicistika). K účasti bylo po prvním kole přijato 24 začínajících autorů. Setkání by měla tentokrát proběhnout čtyři místo loňských tří, zrušeno však bylo úvodní setkání všech, a to v každém měsíci jedno (březen, duben, květen, červen). Účastníci pak mezi jednotlivými setkáními plní nejrůznější domácí úkoly a pilují své texty k dokonalosti. V rolích hlavních lektorů zůstala původní trojice: Zuzana Hloušková, Tomáš Koloc a Lukáš Vaníček. Dle jejich časových možností i preferencí se pak dílny konají v samostatných časech a na příhodných místech (učebna, divadlo, kavárna). Mezi vzácnými hosty se objeví např. srbská choreografka Nataša Kraus, která se celý život zabývá pohybovým ztvárněním poezie, nebo spisovatelka Věra Martinková, autorka knižní série o tvůrčím psaní a vůdčí osobnost nakladatelství Alfa-Omega. Slavnostní ukončení Škrabodílen je naplánováno na říjen opět ve spolupráci se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové.

SPKS DOPORUČUJE

Lyrický text vyděnce, rozervance, romantické duše, zatoulané do internetového věku (a člena SPKS). Miroslav Kovařík v doslovu k této knize uvádí, že autor není daleko „virtuózním parafrázím české básnické klasiky z pozdních rozhlásků Josefa Kainara“ a že stejně jako on „dokáže vybavit své texty metaforickými lahůdkami“. Všem čtenářům proto přejeme dobrou chuť!

Kamil Princ: Sonáta pro rezavou harfu. Praha: Nakladatelství PLOT, 2012. 62 s. ISBN 978-80-7428-072-6.

Báseň je otázkou momentu, řiká herečka a spisovatelka Zdeňka Žádníková

Zdeňka Žádníková Volencová absolvovala DAMU, obor loutkové a alternativní herectví. Do povědomí televizních diváků se zapsala rolí v seriálu Rodinná pouta a na obrazovkách se objevila ještě několikrát v různých pohádkách a seriálu Ať žijí rytíři. V současné době účinkuje v dejvickém divadle a v muzikálu Muž bez minulosti. Založila Nadační fond Zdeňky Žádníkové na podporu projektů zpřístupňování prostředí dětských zdravotnických zařízení.

– připravil Lukáš Vaníček –

Kdybyste měla v tuto chvíli několika slovy popsat vaše současné aktivity, tak čemu všemu se věnujete?

V první řadě jsou to děti. Tři holčičky. Takže se snažím skloubit začínajícího pubertáka, dítě předškolní a kojence. Poměrně slušná životní výzva. Prožívám jedno z nejhezčích období svého života. Poté co se večer podaří všechny dámy uspat, píšu si věci do šuplíku a hodně čtu. V minulých letech na to nebyl čas, teď paradoxně, je vůle i chuť navzdory únavě načerpat a načíst mnohé.

Už jste napsala knihu poezie i prózy a já si všiml na Vašem Valentýnském vystoupení v Hradci Králové, že umíte vymyslet vypointované dialogy a rozesmát tak publikum. Četl jsem také několik Vašich fejetonů. Nepřemýšlela jste o tom, že by se vaše další autorská cesta ubírala tímto směrem?

Takto nepřemýšlím ani nekalkuluji, byl by to hrob lehkosti a kreativity. Alespoň v mém případě.

VE ZNAMENÍ MOTÝLA

Napínavý příběh dvou malých holčiček Andreyky a Janinky (podle dcer Zdeňky Žádníkové), veverky Blaženky a přítele Růžovce vás zavede do tajuplného prostředí pohádkového světa plného dětské odvahy, nástrah, kouzel a legrace. Knížka je psaná dvojjazyčně, česko-anglicky. K dispozici také na CD. Výtěžek z prodeje je věnován Nadačnímu fondu Zdeňky Žádníkové.

V Hradci Králové jste vystudovala střední školu a vstoupila i do dramatického kroužku. Jak na Hradec vzpomínáte?

To zní, jako by mi táhlo na devadesátku. Hradec je moje nejmilejší město a tak to zůstane. Roste a velebí se do krásy. Tak ho alespoň vnímám já.

Jste herečka a spisovatelka. Nepletou se vám dialogy her do vašich vlastních textů?

Dialogy her se mi do veršů rozhodně nepletou, protože jsou žánrově úplně mimo. Pokud je báseň napsaná formou dialogu, tak se tak prostě „narodila“ a při přednesu své profesi holt neuniknu.

Když jsem si Vás lustroval na internetu, nenarazil jsem na žádné hodnocení vašich knih. Překvapilo vás to?

Ne. V prvním případě knížky pro děti byl vydavatelem Nadační fond a ne žádné velké vydavatelství, tím pádem mne recenze minuly. O to větší jsem měla radost, že knížka *Ve znamení motýla* rozečetla i tak čtenářsky imunní věkovou skupinu jako je 10+. Teď existuje navíc i audioverze s písničkami, kterou jsem natočila s kolegy z Dejvického divadla.

Jsou básně, které se mohou jen číst a takové, které se dají jen recitovat. Kam byste zařadila svou poezii.

Poezii nijak nezařazuji, dělím ji na líbí/nelíbí.

Vaši sbírku poezie doprovází serií velmi zajímavých fotografií. To byl váš nápad?

Ano. Líbilo se mi to propojení. Ráda kombinuji žánry a styly.

Ostatně, jak snímky vznikaly?

Některé fotografie už existovaly a mne jen inspirovaly k napsání textu, popř. se hodily k atmosféře dané básničky a zhruba třetina fotek se dělala „básním přímo na tělo“.

Jako autorka píšete podle nějakého plánu, anebo sednete k psacímu stolu, až když vás něco napadne?

Knížku pro děti jsem psala každý den, vždy kousek a pak škrtila – tedy pomyslně na klávesnici – a mazala a psala znovu, až jsem byla spokojená. Báseň je otázkou momentu, náhody, okamžité inspirace situací či okamžikem, náladou, konfliktem, bolestí nebo prožitím něčeho krásného.

Proč jste v době, kdy se knihy neprodávají, zvolila jako prostředek podpory svého nadačního fondu právě tuto formu?

Možná budete překvapen, ale knížka pro děti měla výborné firemní prodeje a stále se prodává a co se sbírky *Hra na anděla* týká, z toho, co bylo vytištěno pro nadační fond, mám už je pár desítek kusů. Takže účel byl splněn. Udělat radost a něco vydělat.

Děkuji za rozhovor.

– napsal Pavel Pešát –

Parní mašinka 310 006, nejstarší provozuschopná parní lokomotiva v Čechách, vyrobená v roce 1879 ve Vídni, se vydává z hradeckého nádraží do města pohádky. Tak se říká Jičínu v době stejnojmenného festivalu. V jednom z historických vozů připojených za lokomotivou cestujeme i já, moje přítelkyně Lída a tucet našich kamarádů – dětí z Dětského domova v Nechanicích. O parní lokomotivě i celém vlaku mluvíme všichni od první chvíle jako o mašince.

Vyjedeme z nádraží a já otvírám okno, abych mohl vdechnout vůni páry. Jenže děti lezou hned v botách na dřevěné lavice a vystrkují oknem ruce a hlavy. A tak musím okno zavřít.

Zatímco Lída zklidňuje naše kamarády vyprávěním o Rumcajsovi, Mance a Cipískovi, přijdu na způsob, jak si společně užít dobrodružství intenzivněji. Za chvíli stojím na malé venkovní plošině spojující dva vozy, opatřené zábradlím, a Lída sem za mnou po jednom posílá natěšené děti. Každý tu se mnou krátce postojí a společně se radujeme z vůně páry, bičující naše tváře, a z ubíhající podzimní krajiny.

V Hořicích musí *třistadesátka* doplnit zásobu vody a já zdvihám naše kamarády k páce u stropu strojevodcovské kabiny. Jakmile za ni zatáhnou, mašinka začne radostně houkat. Té radosti v očích dětí! Toho houkání!

Na nádraží v Ostroměři já a několik kamarádů také vystoupíme. Po jednom je zvedám vysoko nad hlavu a oni se otevřeným oknem soukají zpět do vozu.

„Balíky do města pohádky!“ volám.

Snad všichni se přitom smějeme. Další děti za mnou přicházejí, některé přinejmenším podruhé, a žádají mě, abych ještě posílal „balíky“.

„Neblbněte, nebo nestačíte včas nastoupit!“ zlobí se Lída.

Místo abych se snažil děti mírnit, jsem prý stejný jako ony a podněcuju je k děláni vyloženin. Přiznávám, že se často s nimi raduju možná až příliš spontánně.

Na „pohádkovém“ náměstí si naši kamarádi užívají jízdy na kolotočích, houpání, pochutnávají si na různých sladkostech. Mnozí účinkující jsou

oděni v historických kostýmech. Potkáváme šlechtice s klobouky, bohatě zdobenými krásnými péry, husity v drátěných košilích i chudáky. Děti, já a Lída se společně chytíme za ruce s tanečnicemi v dlouhých sukních a všichni společně tančíme v kruhu. Středověcí muzikanti nás ještě více rozradostňují svou hudbou. Potěší nás také kováři a další řemeslníci ukázkami své práce. Do odjezdu mašinky už mnoho času nezbyvá. Přemlouvám Lídu, aby několika zájemcům povolila jít ještě „do učení“ v dovednostech pazdeřit (zbavovat len dřevitých částí), nebo vyrábět pergamen. Konečně poslechnu několikrát opakovanou výzvu své přítelkyně, abychom se vydali k nádraží, nebo nám mašinka ujede.

Právě nastupuju jako poslední z naší skupiny do vozu, když se přede mnou objeví ve dveřích Lída.

„Chybí nám Markéta!“ volá vystrašeně.

Ujistí mě, že děti přepočítávala.

Šel jsem poslední, měl jsem mít o všech přehled, vyčítám si. Pohledem střelím po hodinkách. Jak daleko to může být k náměstí? bleskne mi hlavou. Kilometr a půl? Dva?

Ještě než vyběhnu, naše pohledy se krátce potkají. Musíš ji najít! Vraťte se včas! říkají oči Lídy.

„Kdybych se s Markétou nevrátil včas, pokus se mašinku pozdržet!“ řeknu ještě a utíkám, co mi síly stačí.

Nesmíš se zastavit! povzbuzuju sám sebe. Proběhnu jičínskou branou, vyběhnu na pódium uprostřed náměstí a zastavím se až u mikrofonu. Před ním stojí nějaký muž. Celý udýchaný mu vysvětluju, co se přihodilo.

„Ztratila se desetiletá dívka z dětského domova. Má štíhlou postavu a světlehnědé vlasy po ramena,“ oznamuje muž do mikrofonu. „A co měla na sobě?“ otočí se na mě.

Snažím se rozpomenout. Čas běží. Nakonec vezmu muži mikrofon: „Markéto! Čekám tě na pódium. Mašinka odjíždí za pár minut!“

Pohledem pátrám po náměstí. Lidí ubylo. Jsou jich tu však stále desítky. Někteří si mě prohlížejí. Bez Markéty se vrátit nemůžu! Náhle mě napadlo: co když ses už vydala k nádraží?

Seběhnu z pódia, mívám skupiny lidí. Náhle jeden druhého uvidíme. Markétiny oči plné strachu – a také radosti z našeho setkání.

Popadnu ji rychle za ruku. „Poběž! Ještě to stihneme!“

Utíkáme přes chodníky i přes silnice. Sotva se stačíme rozhlížet, aby nás něco nepřejelo.

„Už nemůžu!“ křičí.

„Zvládneš to! Ještě kousek!“

Nádraží i mašinku, která nedočkavě vydechuje spousty šedobílé páry, už máme na dohled. Z oken nás vyhlížejí Lída, děti i další cestující. A tak to ani jeden nevzdáváme.

Zdá se, že máme vyhráno! Vbíháme na perón. Stojí na něm výpravčí. Netrpělivě se dívá na hodinky. Pak po mně šlehne vyčítavým pohledem.

„Díky, pane výpravčí!“ zavolám.

„Poděkujte své přítelkyni,“ přikývne muž v červené čepici.

Teď pustí Markéta mou dlaň. Nastoupí do vozu, po ní já. Než za sebou zabouchnu dveře, všimnu si, jak vytahuje výpravčí z podpaží plácačku, aby dal *třistadesítce* znamení k odjezdu.

Markéta se svalí na nejbližší lavici a vyčerpáním se vzlykavě rozpláče. Zatímco ji Lída utěšuje, snažím se uklidnit i já. Ještě se z toho všeho trochu třesu, na duši je mi ale nádherně. Při pohledu na plačící dívku si musím v úplnosti přiznat svůj podíl viny a sám pro sebe si slibuju: Příště budu důslednější, budu všude včas a také nebudu dělat s dětmi tolik skopičin. Pak možná ani na chvíli nepozapomenu, že za ně máme neustálou zodpovědnost... Užijeme si ale i potom další výlety tak krásné jako ten dnešní?

SLAM POETRY V HRADCI KRÁLOVÉ PO SEDMÉ

Již sedmé královehradecké regionální kolo Slam poetry proběhlo ve čtvrtek 24. listopadu 2011 v Hostinci U Kohouta. Tentokrát si jej vzalo pod patronaci místní kulturní sdružení MENU ve spolupráci s o. s. Fléda Brno a o. s. Poco a poco animato.

– připravil Zdeněk Konečný –

Slam poetry nelze zaměňovat s autorským čtením či recitační soutěží. Autoři – performeré se zaměřují nejen na to, co sdělují a jak to sdělují. Ideálním případem je výraz, který stojí na pomezí poezie a divadla. Nemusí se nutně básnit, můžete improvizovat, hrát si se slovy, rapovat, být stand-up umělec. Publikum, jenž je současně i porotou, může během produkce dávat najevo svou nelibost či souhlas; tyto reakce jsou ve slam poetry velmi vítané. Ba co víc, dodávají vystoupení akčnost a dynamiku. Přihlásit se může kdokoliv, kdo má odvahu předstoupit před publikum se svým dílem a je přesvědčen, že jej zaujme.

Slam poetry bývá označována jako soutěž v přednesu autorské literární tvorby. Je to ale také zábava, které nesluší uzavřené divadelní sály. Proto padla volba na prostředí, které maže hranice mezi aktérem a divákem. Tento předpoklad se jednoznačně naplnil. Velmi slušně zaplněná taverna prožívala nejen obě kola litého klání, ale i doprovodná hudební vystoupení, o která je postaral beatboxer Wessly a DJ Dino Velvet.

Samotná soutěž představila sedm soutěžících původem nejen z východočeského regionu. Vítězem se stal Martin Kačer, který postou-

pil do brněnského celorepublikového finále, kde nás důstojně reprezentoval. A jak by řekl moderátor celého večera Milivoj Nádherný: „Není důležité vyhrát, ale pobavit se!“ Ať žije Slam poetry roku 2012!

CO JE SLAM POETRY?

Je to soutěž v přednesu poezie, během níž básníci dostanou 3 minuty k recitování svého díla a jsou pak posuzováni porotou z publika. Důraz se klade nejen na obsah, ale především na formu prezentace. Jednou z nejkrásnějších věcí na slamu vůbec je to, jak široké spektrum básníků přitahuje. Může se zde číst poezie milostná či sociální, horkosládké osobní zpovědi či komické kousky. Obsah ani forma nejsou omezeny. Slam poetry je přístupná pro každého, kdo má odvahu vystoupit se svojí poezií před publikum. Zkušenosti ukázaly, že spektrum vystupujících je opravdu široké – od zavedených básníků po MCs hiphopových kapel. Tak tedy – neváhej a slamuj!

§

O PRÁVU AUTORSKÉM II.

§

– připravil Jan Hloušek –

V minulém čísle jsme si představili **AUTORSKÝ ZÁKON** (č. 121/2000 Sb.) a ochranu práv autorů literárních děl. Autorská práva zahrnují jednak **práva osobnostní** (právo autora rozhodnout, jakým způsobem má být jeho autorství uvedeno při zveřejnění a dalším užití jeho díla, právo autora na nedotknutelnost svého díla apod.) a jednak **práva majetková** (výlučné právo autora dílo rozmnožovat, rozšiřovat či jinak sdělovat díla veřejnosti apod.). Ty tam jsou doby, kdy si autoři svá díla opisovali sami a sami je také veřejně předčítali. Dnes se už autoři nemusí trápit s vydáváním svých děl a mohou se věnovat především jejich tvorbě, protože mohou výkon svého práva převést na jinou osobu tzv. **licenční smlouvou**. V případě užití slovesného díla (knižní vydání románu, povídky, sbírky básní apod.) hovoříme o licenční smlouvě nakladatelské, která je ze zákona koncipována jako **výhradní** (pokud se strany nedohodnou jinak). To znamená, že autor nesmí poskytnout licenci další osobě a sám také nesmí užívat dílo způsobem, ke kterému licenci udělil. Výhradní licenční smlouva musí být vždy písemná! Do nakladatelské smlouvy se obvykle uvádí označení díla (název, rozsah apod.) a způsob užití díla (např. vydání díla tiskem), rozsah nákladu (např. minimálně 500 výtisků), nejzazší termín vydání. V případě neplnění licence ze strany nakladatele lze smlouvu vypovědět.

Důležité upozornění! Nakladatelská smlouva musí obsahovat ustanovení o odměně, a to buď pevnou částku, nebo způsob jejího výpočtu např. podílem z prodaných výtisků. Pokud autor poskytuje licenci bez odměny, musí do smlouvy uvést, že je licence bezúplatná. Bude-li ustanovení o odměně chybět, je smlouva neplatná.

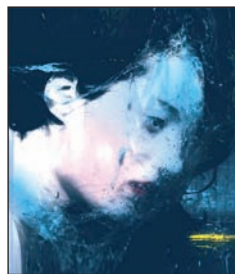
V dalším čísle si povíme o zákonných výjimkách z obecného pravidla ochrany autorských práv.

– napsal Vašek Eder –

Na téma: Davy – Malé básně v próze od Ch. Baudelaira

V moře lidí se vnořit jako v lázeň není každému dáno: mít z davu požitky je umění. Ovšem na útraty lidského pokolení smí hýřit životní silou jedině ten, komu sudičky darovaly do kolébky sklony k travestování a maskování, odpor k tkvění na jednom místě a naruživou zálibu v toulkách světem. Multitudo – solitudo: pojmy současné a zaměnitelné pro činného a plodného básníka. Kdo si svou samotou nedovede zalidnit, nesvede ani být sám v honu a shonu lidí. Básník se těší té nevyrovnané výsadě, že po libosti může být sebou samým i někým jiným. Zachce-li se mu, vstoupí do každé lidské bytosti – jako ony bludné duše hledající schránky těla. Jemu jedinému první poslední je otevřeno dokořán; a zdá-li se, že mu jsou některé místa uzavřena, je

to tím, že jeho očím za návštěvu. Osamělý a přemýšlivý chodec vstřebává do sebe jedinečné opojení z této pospolitosti. Ten, komu dáno splynout s lidským davem, zná horečné rozkošné zážitky, jež do soudného dne zůstanou odeřeny sobci, uzavřenému na sedmero zámek a pečeti, a lenivci, který se do sebe choulí jako do ulity. Vžívá se do každého povolení, prožívá všechny slasti i strasti, jak se s nimi setkává a střetává. To, čemu lidé říkají láska, je věc pranepatrná, tuze omezená a ubohoučká proti oněm nevýslovným orgiím, proti oné posvátné prostituci duše, jež se na setkání oddává netušeným, neznámým jevům – celá, celičká – básnickým citem a lidským soucitem. Občas je dobré poučit šťastné tohoto světa – třeba i jen proto, aby se na chvíli pokořila, bláhová jejich pýcha –, že existuje ještě větší štěstí než jejich, náplně bohatší a vzácnější. Zakladatelé držav, pastýři národů, misionáři v exilu na druhém konci světa jsou nepochybně obeznámeni s tímto mystickým opojením v lůně velké rodiny, jež duch jejich vytvořil, bývají asi ponoukáváni k smíchu nad těmi, kdo je litují pro existenci tak pohnutou a život tak odpiravý.

Nevhodné být jiný, přesto si dám další Metaforu

Dny ubíhají tak rychle, ani nestíhám registrovat vše, co je za potřebí. Když cítím čerstvý vzduch, je relativní vše okolo mě, ale ten pocit netrvá dlouho. Žiju ve světě, který si diktuji na papír, který je poskvrněn mojí vlastní krví, křičím v nocích básně, které jsem poslal do /dev/null ... Hledám pravdu, ale ne tu univerzální, ta totiž není. Nevidím úspěch života v tom, být pouze šťastný. Jako nevidím důvod proč si vážit lidí, kteří jsou hodní, naopak, hodní lidé jsou často blbci. Ale neházím vše do jedné škatulky, je to jen zkušenost, možná jen dojem. Práce mě naplňuje a po delší době zas dělám maximum, abych ze sebe vymáčkł to nejlepší. Jsem rád, že jsem zas na té správné vlně. Tehdejší rozhovor na téma „Jsi šťastný?“ skončil v bodě „Co je to vlastně štěstí?“ Dost relativní pojem

a ne zdaleka jediný a určitě ne ten, co bych nějak zvlášť hledal. Nemohu přestat poslouchat Tanec Sekyr od WWW, relaxuji ve snech a za pochodu této vnímavé hudby, naslouchám všem těm metaforám, protože je mám rád. Často v jistých náladách plodím hromady metafor, baví mě to. Škoda jen že málo lidí chápe. Prostě nemám rád jednoduchost, je moc laciná, bídná, nudná... Bohyně díky nějaké síle, která je asi ve mně, neodplula. Lhal bych, kdybych řekl, že mě myšlenka na odplouvající loď nezneklidnila, problém mužského ega číslo 1 hrál na místě svou roli a básníkův pud se také projevil. Doma ve svém bytě jsem objevil jistý exemplář, ale už jsem zjistil, komu patří. Na tu vůni člověk jen tak nezapomene. Ale bylo tady toho teď nějak moc, takže jist jsem si nebyl. Zajímavé, jak moc mě potěšila tato situace. Do mého prostoru se dostalo více věcí, které chci checknout, vlastně ani nevím, kde na to vše vezmu čas. Nigý jsem onehdy viděl strašně nerad, ale v pátek donesla něco, co pozvedlo mé smysly na lepší level, ten, kdo ví, co je ta holka za punk, asi tak nějak tuší, o co jde. Někdy se vážně cítím tak, jak zpívají www... Prosil bych další kafe, tentokrát více cukru, prosím...

– Barbora Celá –

Život je...

Život je hra.
Slepá bába taky.
Je život slepá bába?
Život je pes.
Pes je zlý.
Je život zlý?
Život je jen náhoda.
Náhoda je blbec.
Je život blbec?
Co je život?

– Ivana Velčovská –

Sochař

V podkroví domu, okna beze skel,
sochař modeluje postavu.
Jako divý živel učarován,
chvíli pracoval a chvíli klel,
jako smyslů zbavený.

V chladném ránu pára z úst se dere,
na stoličce dáma v lehkém hávu.

Sochař do díla zabrán, s kamenem
se pere.

Rozpolcen, pije čtvrtou kávu.

Vikýři slunce místnost prosvěcuje,
krájí temná zákoutí.

Dáma nudně zívne –
ten háv jí z řádra spadne.

Sochař uzří, vášeň jej vyburcuje,
až sochu převrátí.

Po zemi chomáč vlasů průvan honí.
Stopy v prachu značí lýtý boj.
Dáma ušmudlaná,
rozcuchané vlasy rukou češe,
a sochař svůj úd stále pere do ní,
jak mechanický stroj.

Chci lát, chci řvát

Chci lát, chci řvát, chci dupat křičet
jen na tvých stopách smím já klečet
procházíš se loukou

jen tak nahodile bosa
s lístky tvou neřest umývá

ranní světská rosa
vysoká tráva líbá tvoje nahá lýtka
jak lahodná, dotknuta tvou nohou

je té trávy snítka.
za tebou se vleku, stíhám tě, jak stín
posedlost v mých představách

chce jen sát tvůj něžný klín
slunce svítí, krčím čelo
hledím na tebe
tvůj smích, ve tváři posměšný
mě svírá na těle

– napsala Anežka Matěnová –

27. 1. Konečně jsem přišel na chybu svého vynálezu. Teď už bude hračka ho dokončit. Kéž už bych ho měl hotový!

28. 1. Dokončil jsem to! Můj lék proti té nejhorší nemoci, smrti, je na světě! Teď už bude jen život, nekonečně krásný a dlouhý... Takže je po všem. Po letech obrovské dřiny. Jsem šťastný, ale zároveň nic nechápu. Čekal jsem, že se budu cítit jako vítěz po dlouhé bitvě. Ale ten pocit... byl zvláštní. Cítil jsem se jako vítěz, dokázal jsem na ten kopec vyšplhat, přestože se to nikdy dřív nikomu nepovedlo. Ale za jakou cenu? Zároveň s úspěchem a štěstím se mi do srdce vkradla prázdnota a jakýsi stín nejistoty. Poprvé za svůj život jsem se cítil zmateně. Něco se zvrtilo a já nedokázal určit co. Co se to jen stalo?

29. 1. Ach bože!
Celý svět je vzhůru nohama. Možná se mi to jen zdá, třeba je to tak, že jsem se zbláznil já. Ale proč mi svět najednou přijde obrácený? Nebo snad zvrácený...? Když jsme se s Markét brali, cítil jsem nevýslovné štěstí. Přesto jsem věděl, že moje místo je v mé práci, ne v rodině. Byl jsem si jistý tím, co dělám a Markét mě podporovala. I náš skoro sedmiletý syn David ke mně vzhlíží. Tolik jsem vždycky toužil po tom, abych vynalezl něco, co by změnilo dosavadní svět! Přijít na podstatu lidského stárnutí a zastavit je byl můj celoživotní cíl. V posledních letech jsem se zcela uzavřel lidem kolem sebe. Zajímalo mě jen jedno – dosáhnout svého cíle, který jsem si předsevzal. Ta představa byla natolik vzrušující a úchvatná, že pohltila všechno ostatní.

V mé fantazii existoval život všech lidí jako nekonečná, spleťtá cesta.

Ta moje byla celkem rovná a jasná. Bez zatáček nebo překážek, pouze se vinula do prudkého kopce. Ten kopec znamenal spoustu dřiny, odhodlání a vytrvalosti. Těch několik let jsem se škrábal nahoru bez odpočinku. Ze všech sil jsem se snažil dostat se na vrcholek, bylo to mé jediné přání. Ale teď si nejsem jistý, jestli se mi pod nohama neudrolil kus kamínku, jestli jsem jím neuvolnil lavinu kamenů, která by mohla někoho zasáhnout. Když jsem lezl na kopec, neohlížel jsem se za sebe, stejně tak jsem nevnímal, kudy jdu a co je vedle mě. Bylo to dobře, nebo jsem někomu ublížil?

PŘEDSTAVUJEME ÚSPĚŠNÉ ABSOLVENTY ŠKRABODÍLEN

30. 1. Dnes mi ředitel blahopřál. Na konferenci o mně mluvil s obrovským uznáním a chválou. Řečnil o využití mého vynálezu a rozplýval se nad mými schopnostmi. Ale zároveň mne trochu zamrazilo, když jsem uslyšel o tom, jak hodlají můj výtvar zužitkovat. Když jsem si kdysi řekl „najdu lék proti smrti“, myslel jsem, že ulehčím lidem. Nepočítal jsem s tím, že by se do toho mohla vměšovat politika nebo lidská vypočítavost. Ostatní se dívali na lék, jako by to byl nástroj nebo kořist, na tvářích se jim usadily lačné, chtivé výrazy. Cítím se hrozně sám. Nechápu to. Opuštěně jsem se necítil, ani když mi zemřeli rodiče a neznal jsem ještě Markét. Teď mám rodinu, pár přátel, a přesto se cítím osaměle! Zítra odjede Markét s Davidem k babičce a já budu ještě osamělejší. Když se se mnou večer David loučil, říkal, že můj „úspěch“ je skvělý. „Jednou budu jako ty, tati!“

usmíval se, já to však nedokázal. Chci mít takového syna? Syna, jenž nevidí dál než na okraj cesty? Skutečně chci, aby byl takový, jako jsem já? Ničemu nerozumím. Co se to stalo, že je svět tak chladný?

31. 1.

Dne 30. 1. 2011 zemřeli na následky autonehody Markéta Chladná a její syn David Chladný. Nehodu způsobil opilý řidič kamionu, který ve zvýšené rychlosti narazil do auta. Oba postižení na místě zemřeli. Případ se nadále prošetřuje.

Upřímnou soustrast pozůstalým.

Proč? Proč tak najednou, bez varování? Najednou mám pocit, jako bych toho Markét a Davidovi spoustu nestihl říct. Odešli mi nejbližší příbuzní. Nejbližší? Možná jen pokrevně. Byl mi vlastně někdo blízký? Měl jsem vůbec někoho rád? Určitě ano, jinak bych necítil tenhle stesk. Jak jsem mohl být tak slepý a sobecký? Co bude dál? Můj vynález zneužijí, změní to běh přírody. Je to proti přirozenosti, smrt přece nemůže zemřít! A jsem sám. Všichni se na mě dívají jako na podivínského uzavřeného workholika. Myslí si, že nemám srdce. Proč? Jak si někdo o někom může myslet něco tak hrozného? Tenhle němý rozsudek je horší než všechny soudy světa. Co jsou všechny tyhle slzy? Jsem rozervaný a zoufalý. Veškerý smysl mého života se najednou rozplynul v dým. Co mám dělat?

Jsem na kopci. Dívám se pod nohy. Jsou to navršená srdce těch, kterým jsem ublížil. Nebo spíš kterých jsem si nevšímal. Stojím na trápení všech, jimž jsem nevěnoval pozornost. Hnal jsem se nahoru, abych zničil tenhle svět svým šíleným vynálezem? Kde je cesta zpátky?

Anežka Matěnová (první zleva) při cvičení v dílně B

O ŠKRABODÍLNÁCH

Smyslem dílen je zachytit a rozvíjet zájem mladých lidí o literaturu vůbec a poskytnout těm nejtalentovanějším příležitosti k publikování na běžném časopiseckém, případně i knižním trhu. Jediněčnost dílen spočívá v systematické a komplexní práci s autory ve věku 15 – 25 let, kteří se mohou dílen účastnit bezplatně. Důraz je kladen především na rozvíjení umělecké různorodosti a pozornost je proto věnována také žánrům zábavné literatury, které zajímají současnou mladou generaci. Škrabodílny navazují na 10 úspěšných ročníků literární soutěže. Letos se koná 2. ročník Škrabodílen.

LITERÁRNÍ SERVERY PRO ZAČÍNÁJÍCÍ AUTORY

Písmák (www.pismak.cz)

Vznikl v roce 1997 s mottem „Stovky autorů, tisíce děl, desetitisíce názorů.“ Dnes má denně asi 2800 návštěvníků. Díla je možné vkládat v řadě kategorií, hlavní těžiště ale leží v poezii. Každý autor může vyplnit svůj profil, od kterého zadá oblíbené autory, věk, názory atp. Komunita je zde velice aktivní a poměrně náročná, proto lze dobré tento web doporučit především literárně vyspělejším autorům, kteří unesou tvrdou kritiku a budou ji brát jako možnost posunout se dále. Kromě slovního hodnocení je možné získávat body za kvalitu. Sociální rozměr je podpořen integrovanou poštou nebo možností členství v různých virtuálních literárních spolcích.

Poeta (www.poeta.cz)

Nabízí možnost vkládání a komentování textů, citátů, umožňuje tvorbu sbírek nebo komunikaci s dalšími autory. Celkově se web snaží o co možná nejvšestrannější a nejotevřenější přístup a jednoduché ovládání, hodnocení děl není vyhraněně kritické, proto je tento server vhodný pro úplné (a nesmělé) začátečníky.

Liter.cz (www.liter.cz)

Amatérský literární server vznikl v roce 2000 a zahrnuje rubriky: Autoři, Básně, Povídky, Úvahy, Pohádky, Fejetony, Romány, Drama, Reportáže. Umožňuje bodování děl, registrace pro uživatele, kterých je přibližně kolem 1 tisíce. Živé diskusní fórum. Místo, kde můžete najít nové přátele, nové zážitky a kde si váží každého nového nadějněho autora.

Totem (www.totem.cz)

Totem (ToTální E Magazin) je internetový kulturní magazín a současně prostor pro prezentaci děl z různých oblastí umění. Vznikl v roce 1999, vydavatelem je kulturní sdružení Loreta. Využívat ho mohou všichni, kdo chtějí prezentovat svá díla, výtvary, články, recenze i jakékoliv nápady v oblasti poezie a prózy. Pod přezdívkou lze hodnotit díla ostatních, k dispozici také diskusní fórum. Server pořádá soutěže, autorská čtení, úzce spolupracuje s vydavatelstním Fra.

Blue world (www.blueworld.cz)

Vznikl r. 2001, zaměřuje se na poezii, prózu a citáty, využívá ho cca 1400 autorů. Server si zakládá na možnosti hodnotného prezentování tvorby. K dispozici je pečlivá statistika přístupů, statistika hodnocení tvorby, on-line chat i diskusní fórum. Přínosná je také Literární nástěnka, kde jsou zveřejněny informace o literárních soutěžích, pozvánky na literární akce, recenze, inzerce apod. V rámci serveru pracuje Aktivní literární skupina (ALS), která sdružuje nezávislé umělce a představuje jejich díla na literárních večerech.

LiTerra (www.litera.cz)

Server se prezentuje jako „Literárně společenská země“, která je určena těm, kteří rádi píší; pro ty, co rádi čtou – i pro ty, kdo si kolem toho rádi popovídají. Najdeme zde rubriky jako Archiv, Diskuse, Noviny, Soutěže, Tvorba. Převažuje poezie, občas i audionahrávky.

NABÍZÍME SPOLKOVÉ PUBLIKACE

Originální houbařská příručka díky své populárně-vědecké části uvádí čtenáře do tajů a magie mykologické vědy. Kromě barevných ilustrací a fotografií je kniha proložena kreslenými anekdotami a minipovídami z houbařského života. Nechybí ani přesné mapky výskytu jednotlivých druhů hub v okolí Hradce Králové a recepty na jejich zpracování.

Román Čtyři klíče je poutavým příběhem o hledání a nalézání, vině a trestu, moci a zodpovědnosti, touze a nenaplněné lásce. Líčí nelehkou cestu osvobozeného démona, který dostal šanci napravit zlo, které napáchal, a pomoci zemi od hrozby nadvlády čarodějů. Jedinou překážkou k ovládnutí země jsou čtyři magické klíče, o které se strhne poslední rozhodující bitva.

Obě publikace lze získat v knihkupectvích a v síti velkoobchodu [KOSMAS](http://www.kosmas.cz).

PŘEDSTAVUJEME PARTNERY

ALFA-OMEGA slaví letos již své dvaadvacáté narozeniny. Vzniklo roku 1990 jako „nakladatelství prvních knížek“. Dodnes vydává především knihy začínajících a nezavedených autorů, kterým poskytuje prostor, aby si mohli splnit svůj sen. Nakladatelství se hlásí ke sloům Františka Halase: „Jenom proto, že jsem tak docela nezapomněl na mladistvé trápení, kam s prvním rukopisem, usmoleným až běda, jenom proto vznikl ten nápad na vydávání básnických prvotin jiným... Chci jen přispět, aby motýl se dostal včas z kukly, a pokud je v mé moci, odstranit některou z těch překážek, které stojí v cestě... Že (autor) přestane psát, že se stane advokátem či něčím jiným? Co na tom? Ale nevěřím tomu příliš, znám ten jed!“ (F. H., 1936-7)

ALFA-OMEGA patří tedy mezi nejstarší soukromá nakladatelství u nás. Jeho první básnickou sbírkou byl výbor z veršů Jana Skácela *Jiná smuténka*. Verše Jana Skácela pak jako motta doprovázely i Almanachy nakladatelství na roky 2000, 2004 a 2008 (*Držím se hvězd*). Letos připravuje již čtvrtý – s názvem *Nebezpečný rok*, v němž se objeví i ukázky z děl členů SPKS. Postupně přibýly i povídky, romány (i detektivní), dramata a populárně-naučná či odborná literatura. Řada vydaných knih získala i ocenění – za kvalitu textu, ilustrace či knižní úpravu. Více se o nakladatelství ALFA-OMEGA dozvíte též na www.alfa-omega-cz.com.